N°. 150. 1836.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- COURANT. Wetenschappelijk Blad.

Zaturdag 25 Junij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

— Heden (23 *Junij*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Hol. 101¼; O. Metal. 103⅝; Sp. Ardoin, 44⅛, 43¾; Differed. 18¾, 7¼; Passieve 18¾, 13⅛; Differed. 10⅜; Nap. reuten 95; R. Tavoliène 64; Sicil. 93¼; Rom. L. 102⅜; Id. te Ante. 101¼; Braz. 87. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ⅜ pCt. kort zigt.

FRANKRIJK.

Parijs, den 21sten Junij.

De markies *de St. Simon* is gisteren van Weenen alhier aangekomen, en brengt het bericht over, dat de Fransche prinsen den weg naar Milaan hebben ingeslagen.

— In den ouderdom van 88 jaren is gisteren alhier overleden de voormalige *Sieyes*, bekend als lid der constitueerende vergadering, der conventie en van het directoire, later derde consul en graaf en pair onder het keizerrijk.

— Men wil dat er bij de laatste discussien in de kamer van afgevaardigden eenig misverstand is gerezen tusschen de minister *Thiers* en *Pasey*, daar de laatste zich veroorloofde aan de stemming over het budget van Algiers geen deel te nemen, en bij de kwestie over de afschaffing der speelhuizen, zich tegen het gevoelen zijner ambtgenooten te verklaren. Men voegt er bij dat deze verwijdering nieuw voedsel heeft bekomen, ter gelegenheid dat er in eene der belangrijkste posten van het ministerie van koophandel is te voorzien, en dat zulks welligt na het sluiten der zitting tot eene wijziging van het bestuur aanleiding zou kunnen geven.

— Men wil berigten uit Oran hebben, waarvan echter geene dagteekening wordt opgegeven, volgens welke de Keizer van Marocco reeds voldoening zou hebben gegeven, door den Franschen konsul te Tanger de uitlevering aan te bieden van een zwiengtal soldaten die door *Abd-el-Kader* werden gevangen genomen en zich thans in zijne Staten bevinden.

— De Madridsche dagbladen van den 14den vermelden, dat er den vorigen dag, dadelijk na de aankomst van den generaal *Mendez Vigo*, een kabinetsraad werd gehouden, waarbij de generaal *Córdova* tegenwoordig was, en die dus, alschoon daarvan niets is uitgelekt, waarschijnlijk het beramen van militaire operatien ten doel had. Voor het overige scheen de standvastige houding van den heer *Isturiz* de bevolking der hoofdstad vertrouwen in te boezemen en waren ook de berigten uit de provincien gunstig.

— Het ministerieel blad *l'Espagnol* beweert, dat de heer *de Mendizabal*, hoewel voorgevende dat hij in alle behoeften heeft voorzien, zonder den staat met schulden te bezwaren of het volk nieuwe lasten op te leggen, voor niet minder dan 350 millioenen realen obligatien heeft verkocht en daarenboven nog 100 millioenen heeft verschaft, bij voorschot op rekening van de inkomsten, en bij wissels die later zijn onbetaald gebleven.

De berigten van de grenzen melden niets anders dan dat er te Sarragossa een aantal personen in hechtenis zijn genomen.

— Heden (21 *Junij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 108,40; 3 pCt. 80,35; Nap. reuten 100,35; Sp. Ardoin 43¾; Differed. 15⅝; Passieve 13⅛; Rom. L. 103.

NEDERLANDEN.

's Hage, den 24sten Junij.

Bij een Koninklijk besluit van den 10den Junij dezes jaars, zijn onderscheidene bepalingen betrekkelijk de Koninklijke Militaire Akademie te Breda vastgesteld, op welke de lessen, die sedert 1830 geschorst waren, in den loop dezes jaars zullen worden hervat. Volgens dezelve zullen voorloopig bij de Militaire Akademie, zoo voor de dienst hier te lande, als in de Overzeesche bezittingen, het nagemelde getal kadetten worden aangenomen, Zijner Majesteits pages daaronder begrepen, te weten:

122 Kadetten voor het wapen der *infanterie*, van welke 50 zullen bestemd zijn voor de dienst in de kolonien;

52 Kadetten voor het wapen der *artillerie*, van welke 12 voor de dienst in de kolonien bestemd zullen zijn;

22 Kadetten voor het wapen der *genie*, *mineurs* en *sappeurs*, van welke 6 zullen zijn bestemd voor de dienst in de kolonien;

20 Kadetten voor het wapen der *kavallerie*, van welke 4 bestemd voor de dienst in de kolonien;

4 Kadetten voor den *waterstaat*.

Intusschen zullen, na in den loop van den zomer dezes jaars de gewonen examen voor de admissie van jongelieden als kadetten op genoemde akademie, van de geëxamineerde en bekwaam bevondene adspiranten slechts worden aangesteld:

43 Kadetten voor de *infanterie*, daaronder 25 voor de kolonien;

22 Kadetten voor de *artillerie*, daaronder begrepen 12 voor de kolonien;

8 Kadetten voor de *kavallerie*, daaronder begrepen 4 voor de kolonien;

terwijl alle de thans aan het Instituut voor de Marine te Medemblik aanwezige of aldaar in den loop van dit jaar nog toegelatene kadetten voor het wapen der *genie*, *mineurs* en *sappeurs*, benevens die voor den *waterstaat*, bij het weder openen der Militaire Akademie te Breda, bij dat etablissement zullen overgaan en aldaar ook zullen worden opgenomen Zijner Majesteits tegenwoordige pages, welke niet boven de 18 jaren oud zijn.

De jaarlijksche bijdragen blijven bepaald op den voet, in art. 5 en 6 van het reglement op de Militaire Akademie voorgeschreven; doch zullen de kadetten voor de infanterie en kavallerie nog daarenboven als eerste uitrusting betalen vijftig gulden, en die der overige korpsen vijf-en-zeventig gulden, waarvoor zij alsdan bij het verlaten der school de hun aldaar verstrekte boeken en teekengereedschappen in eigendom zullen behouden.

Bij genoemd Koninklijk besluit is alverder het kader der militaire, burgerlijke en geestelijke beambten bij de Akademie op nieuw vastgesteld; en zijn de door hen te genieten traktementen en toelagen geregeld. Onder de in dit opzigt gemaakte bepalingen behoort, dat de functien, bij art. 45 van het reglement aan den gouverneur der akademie opgedragen, zullen worden waargenomen door eenen *eersten* kommandant, hoofd-officier van het leger, die den gouverneur vervangt; dat de functien, bij art. 46 aan den kommandant opgedragen, zullen worden vervuld door eenen *tweeden* kommandant, die den voormaligen kommandant zal vervangen; en dat bij de akademie ook een leeraar in de Maleische taalkunde benevens in de land- en volkenkunde der Oost-Indische gewesten zal worden aangesteld.

Eindelijk is nog het departement van oorlog gemagtigd, om, na de opening der lessen bij de Militaire Akademie, nopens het inwendig beheer en bestuur daarvan, onderscheidene, daaromtrent voorgestelde wijzigingen in werking te doen brengen.

— Naar wij vernemen zullen de beide hier in bezetting liggende bataillons der 12de afdeeling infanterie, tot de eerste brigade der 2de divisie behoorende den 5den aanstaande den marsch naar het kamp van Reijen aannemen, en middelerwijl hun verblijf in het kamp door de twee veld-bataillons der 17de afdeeling, thans te 's Bosch in garnizoen, alhier vervangen worden.

— Uit 's Hage schrijft men, dat op den 1sten der volgende maand het 2de bataillon grenadiers, en op den 2den het 1ste bataillon van dat korps, thans te 's Hage in bezetting, zich naar het kamp bij Reijen begeven zullen.

— Uit Zandvoort schrijft men van den 21sten Junij: „Heden middag één ure, strandde alhier het Sloepschip, genaamd *Amand Rosqalve*, kapit. *C. C. Karsten*, komende van Stettin en gedestineerd naar Antwerpen, beladen met raapzaad en varende onder Pruissische vlag. De equipagie is door de aldaar geplaatste Noord- en Zuid-Hollandsche redding-maatschappij, onder directie van den heer *Cornelis van der Werff*, met zeer veel moeite gered."

— Op den 16den dezer had te Appingadam de gewone jaarlijksche harddraverij plaats. Eene verbazende menigte van aanschouwers uit alle standen was ter bijwoning van dit volksfeest, onder begunstiging van het schoone weder, uit alle oorden der provincie en van elders te zamengekomen en zette aan dezen wedloop een' meer dan gewonen luister bij. De eerste prijs, door het bestuur uitgeloofd, bestaande in een fraai bewerkte koetsvaas met toebehooren, werd behaald door een lang zwartaart ruinpaard (de *Reus* genaamd) toebehoorende aan den heer *A. van der Hoop*

te Amsterdam; en de premie bestaande in een net bewerkt tabakskomfoor, door een bruin bles merriepaard (de *Bokker* genaamd), behoorende aan den heer *H. Torringa*, te Zuurdijk, bereden door den pikeur *J. P. Oepkes*. De goede orde en ongestoorde vrolijkheid verhoogden het feest van den dag, hetwelk in onderscheidene vereenigingen van ingezetenen tot aan den morgen voortduurde.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten Junij.

De veldmaarschalk vorst *Paskewitsch* is den 14den dezer van St. Petersburg te Warschau teruggekeerd.

De raad van administratie in het koningrijk Polen heeft bekend gemaakt, dat alle personen, die na de dempping van den opstand in het koningrijk naar buiten 's lands vertrokken zijn, en zich aldaar daden veroorloofd hebben die van eene slechte denkwijze of misdadige ontwerpen tegen hunne wettige regering doen blijken, beschouwd zullen worden als uitgewekenen die van de amnestie geen gebruik gemaakt hebben, en derhalve, volgens vroegere verordeningen, met verbeurd verklaring hunner goederen gestraft moeten worden.

— *De Hanoversche Zeitung* van 18 Junij bevat het volgende:

» Onlangs heeft zich het gerucht verspreid, dat hertog *Karel* van Brunswijk de tegenwoordige afwezigheid van den regerenden hertog (die een bezoek te Londen heeft afgelegd) zou willen te baat nemen, om de uitvoering van een nieuw ongerijmd plan tot herstelling van zijn gezag te beproeven. Zonder de waarschijnlijkheid van en de aanleiding tot dit gerucht nader te onderzoeken, kunnen wij uit eene goede bron verzekeren, dat de regeringen van Hanover en Brunswijk volkomen onderrigt zijn van de handelingen en ontwerpen des hertogs *Karel*, en dat het derhalve aan het nemen van maatregelen tot krachtdadige verhindering van plannen van dien aard in de beide staten niet heeft ontbroken en niet zal ontbreken."

De regerende hertog van Brunswijk is overigens reeds op de terugreis naar zijne Staten.

— Uit Wiesbaden schrijft men van den 18den Junij: De uit de *Augsburgsche Zeitung* en andere bladen overgenomen tijding van de reis der Keizerin van Rusland naar Duitschland, ten einde haar heil de baden te gebruiken, schijnt op eene misvatting te berusten, daarden men daarvan hier niets weet en mitsdien te Ems geene toebereidselen tot de ontvangst van deze hooge badbezoekster zijn gemaakt. Vermoedelijk heeft eene verwisseling van de rijtuigen der Grootvorstin *Helena*, die gezegd wordt herwaarts op reis te zijn, met die der Keizerin dat gerucht doen geboren worden.

— Een bericht uit Boheme van 10 Junij behelst het volgende:

» De uit Weenen dagelijks aankomende berigten over de feesten ter eere van de hertogen *van Orleans* en *Nemours* in de hoofdstad maken bij het hof van *Karel X* diepen indruk. Aan de berigten uit Berlijn had men aldaar minder gewigt gehecht, en scheen geheel vergeten te hebben, dat ook de prinsen van den jongeren tak der Bourbons nakomelingen van onze groote *Maria Theresia* zijn. In de hoogere kringen worden uitdrukkingen van het ongenoegen der in Töplitz levende karlisten medegedeeld, die wij niet willen herhalen. De hertogin *van Angoulême*, die na hare terugkomst van Weenen, de tijding van de reis der prinsen *van Orleans* aan haren schoonvader heeft overgebragt, moet zich in Weenen bitterlijk daarover beklaagd, maar ten antwoord ontvangen hebben, dat de keizer meende te moeten voldoen aan den uitgedrukten wensch van den koning der Franschen."

— Een schrijven uit Weenen van den 14den junij behelst de volgende beschouwingen over de spaansche zaken:

» De spaansche burgeroorlog bezit hier voortdurend stof tot de overdenking, dat dezelve nog zoo spoedig niet tot een einde zal kunnen gebragt worden. Ziet men uit de besluiteloosheid der wederzijdsche krijgsbedrijvers, die al hunne werkzaamheid tot kleine ondernemingen, tot flankeeren en contramarcheren bepalen, en het tot geen beslissend treffen laten komen. Het opontbod van *Cordova* naar Madrid beschouwen hier velen als nadeelig voor den *Carlos*, daar men zeker is, dat zoo lang *Cordova* bij het leger blijft, er niets beslissends zal ondernomen worden; want naar de beschrijving die men van zijne krijgstalenten geeft, bezeekenen dezelve, zoo al iets, toch zeer weinig, naardien hij gezegd wordt niet het minste begrip van eenige gecombineerde militaire operatie te hebben, en bij elk minder leger dan bij het spaansche, aanzienlijke rang de bekleeding van brigadier geschikt zoude zijn. Al het talent waardoor hij zich tot zijne onderscheidde, zou in kuipgrijpen en het uitvoeren van galante avonturen bestaan. Naar de daden door *Cordova* tot heden op het oorlogstooneel verrigt, schijnen zij die hem met den naam bekend zijn hem met der daad regt te beoordeelen. Hier is men voorts van meening dat het ministerie *Isturitz* zich niet staande zal houden, en dat het binnen kort door geheel Spanje tot eenen bloedigen kamp tegen de Koningin kan komen. Welke houding dan de engelsche vlootkunde zal aannemen, zal men moeten afwachten; velen vermoeden, dat die staatkunde de behaalde voordeelen zich-zelve ten nutte maken en trachten zal vasten voet in Spanje te blijven behouden.

— De aartshertogin *Maria Louisa* van Parma is op hare reis naar Weenen den 13den Junij Brixen gepasseerd. — Daags te voren had men in die stad en te Trente vrij sterke schokken van aardbeving gevoeld.

— Volgens een schrijven uit Triest van den 13den is de cholera weder met heftigheid te Milaan uitgebroken.

— De *Allgemeine Zeitung* behelst het volgend schrijven uit Konstantinopel van den 1sten Junij:

» Gisteren is andermaal een Engelsch courier naar Londen afgegaan; vermoedelijk brengt hij nieuwe mededeelingen over aan zijne regering, betrekkelijk den ergelijken twist met de Porte. Lord *Ponsonby* geeft niet toe, ofschoon de Porte hem de minderen brambten ten zoenoffer wil overgeven en aanbood den kadi van Scutari uit zijnen post te ontzetten, blijft hij echter herdenkig op de bestraffing van den Reis-Effendi staan. Alle pogingen tot verzoening, door de gevolmagtigden der groote boven tot heden gedaan, hebben schipbreuk geleden op den vasten wil van den Engelschman gesteund. De Porte is in blijkbare verlegenheid; zij weet niet wat te beslissen, en heeft den schrander *Chosrew*-Pacha belast, met lord *Ponsonby* in onderhandeling te treden en aannemelijke voorstellen, de afzetting van den Reis-Effendi daar buiten gelaten, te doen. Maar deze poging mislukte geheel; de Lord verklaarde, dat wanneer zijne regering met de gedane voorslagen genoegen nam, hij niets daartegen in te brengen had, doch dat hij opmerken moest, dat zulks moeijelijk het geval konde zijn, naardien de jegens eenen Engelschman gepleegde mishandeling de gevoeligheid in de hoogste mate wekken moest. Zoo staan thans de zaken en is er reden te vermoeden dat Lord *Ponsonby* ons verlaten zal."

Van de Servische grenzen heeft men intusschen een ander berigt uit Konstantinopel, 't welk, schoon slechts één dag later zijnde van den 2den Junij, de verzekering behelst, dat de Sultan aan den eisch van Lord *Ponsonby* eindelijk toegegeven en in de verwijdering van den Reis-Effendi bewilligd had, met bijvoeging, dat ook de russische gezant *von Butenieff* het zijne tot de afzetting van dien diplomatischen staatsman, die zich reeds lang bij het geheele diplomatieke korps gehaat had gemaakt, had bijgedragen. Het gedrag door den heer *de Butenieff* te dezer gelegenheid gehouden, verdiende alles lof en gaf weder het duidelijkst bewijs van Rusland's begeerte voor het behoud van den vrede in het Oosten.

ENGELAND.

LONDEN, den 22sten Junij.

Na de wapenschouwing, Il. zaturdag, is er dejeuner ten hove geweest; Z. K. H. de Prins *van Oranje* en Hoogstdezelfs beide Zonen waren aldaar tegenwoordig. In den namiddag gaf de hertog *van Wellington* zijn gewoon groot militair diner, bij gelegenheid van den verjaardag der veldslag van Waterloo. Z. M., alsmede de Prins *van Oranje*, waren daarbij tegenwoordig. De hertog stelde alvorens de gezondheid van Z. M. in, waarna de Koning in eene korte aanspraak zijn genoegen te kennen gaf, aan zoo talrijk gezelschap krijgslieden vereenigd te zien, wier eenig doel geweest was, den vrede in Europa te herstellen, en waarbij Hij tevens zijn voornemen te kennen gaf, dien vrede met al zijne magt te willen handhaven. De gastheer stelde vervolgens de gezondheid van Z. K. H. den Prins *van Oranje* in, die met vele toejuichingen gedronken werd. Z. K. H. bedankte den hertog in eene zeer gepaste aanspraak. Z. M. stond vervolgens op en dronk de nagedachtenis van de te Waterloo gesneuvelden heiden, hetwelk in diepe stilte gedaan werd, waarna Hoogstdezelve de gezondheid instelde van den hertog *van Wellington*. Z. M. bleef tot elf uur; kort daarop ging het geheele luisterrijke gezelschap uiteen.

Den volgenden dag, zondag, hebben HH. KK. HH. de Erfprins *van Oranje* en Prins *Alexander*, vergezeld van den Nederlandschen minister, den heer *Dedel*, van den graaf *F. van Limburg Stirum* en van den generaal *Dufeldar*, de dienst in de Hollandsche kerk bijgewoond. Eene uitmuntende leerrede werd bij die gelegenheid gehouden door den weleerw. heer *H. Gerlé*, naar aanleiding van Matth. XX, v. 1—16.

Gisteren avond heeft Z. K. H. de Prins *van Oranje* gedineerd met de leden der *United Service club*.

— In het Huis der Lords heeft de burgemeester *Melbourne* voorgesteld, de beraadslagingen over de Iersche gemeentebill, welke eerstdaags moest plaats hebben, nog op dezen en den volgenden maandag uit te stellen, en dit wel omdat de door het Huis der afgevaardigden gemaakte veranderingen nog niet gedrukt waren. Verder is er weinig belangrijks voorgevallen.

In het Lagerhuis is een voorstel van den heer *Kinglake*, om den prijs der zegels van de dagbladen te laten zoo als zij zijn, verworpen; daarentegen is het oorspronkelijke ontwerp van den heer *Rice*, tot vermindering dier regten, met eene meerderheid van 33

stemmen, aangenomen. De heer *O'Connell* heeft zijn voorstel, tot hervorming van het Huis der Lords, ingetrokken, en hetzelve zoodanig gewijzigd, dat hetzelve thans inhoudt: dat er eene commissie zou benoemd worden, om te onderzoeken, of het tot het welzijn van dit rijk, niet noodzakelijk zij, het Huis der Lords te hervormen, door een meer uitgebreid grondbeginsel van vertegenwoordiging in het pairschap vast te stellen, en de hoedanigheid der kiezers en de wijs van verkiezing te veranderen. Dit voorstel zal den 30sten voorkomen.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gecons. 92⅛; Nederl. 2½ pCt. 57⅛ a 57; ditto 5 pCt. 102⅛ a 102; Spanje 42½ a ¾; Port. 3 pCt. 53⅝ a ½; ditto nieuwe 81⅜ a ½.

Opmerkingen.

De jongste discussien in de Kamer der Afgevaardigden in Frankrijk zijn meer dan levendig geweest; de waarheid is scherp aangevallen, maar ook ernstig en manhaftig verdedigd geworden; het zoo hevig betwiste vraagstuk over het koloniseren van het Algerijnsche grondgebied, of wel het bloot bezetten van enkele militaire punten heeft heerlijke redeneringen uitgelokt; maar, ongelukkigerwijze, heeft voringenomenheid de drift in het spel gemengd, en vele persoonlijke en hatelijke aanmerkingen zijn daarvan het treurig gevolg geweest. Voor eenigen tijd betoogden wij opzettelijk het nut dat Frankrijk uit de kolonisering van dat land zoude trekken, hoe weldadig zulks teruggewerkt heeft op het behoud van den Europeschen vrede; en de discussie in de Kamer heeft ons van dit gevoelen niet kunnen terugbrengen, maar er ons meer en meer in bevestigd. Het moge dan al duur gekocht zijn; het weldadig voortbrengsel van dien kampstrijd op den Afrikaanschen bodem weegt ruim tegen dien prijs op. De verdediging van het voorstel van den minister van oorlog, door den heer Thiers, is meesterlijk geweest; maar de bijstand des afgetredenen ministers Guizot heeft hem de zege verworven. Zóó lang Frankrijk in strijd zal wezen met de Algerijnsche volksstammen, zóó lang als het daar bezigheid genoeg verschaft wordt, zal de ijdele zucht naar wapenpraal en de dorst naar nieuwe krijgslauweren het toch reeds genoeg doorwoelde Europa niet in vlam zetten. Men roemt zoo hoogelijk de tegenwoordige staatkunde der Europesche kabinetten; men schermt zoo in het rond, alsof door die staatkunde alle mogelijke heil aan het menschdom ware aangebragt; alsof, dank zij de wijsheid dier kabinetten, de oorlog voortaan eene onmogelijkheid zou geworden zijn, en de vrede eene vaste woonstede onder de menschen zoude erlangd hebben; wij willen het vanharte helpen wenschen, maar wij gelooven aan die soort van staatkunde dergelijke heilrijke gevolgen niet te mogen toekennen of voorspellen. Wanneer eigenbaat, ondersteund door onzedelijke bedhelingen, het roersel van de handelingen der kabinetten is, dan kan daaruit niets blijvends verwacht worden; komt er bij geval iets goeds te voorschijn, dan neemt het daaruit geenen oorsprong, dan wordt dat van elders verwekt. Ook uit het kwade kan iets goeds geboren worden; maar eigenbaat en list hebben nooit zegenrijke vruchten voortgebragt, welke eerlijke staatkunde en het regtmatig eigenbelang of zelfbehoud niet in veel ruimer mate, langs koninklijke wegen en met meer loffelijke middelen, zouden hebben kunnen opleveren. Dergelijke vrede is de rust gelijk, welke de uitbarsting van eenen vulkaan voorafgaat, die in slaap wiegt, wanneer er meest gewaakt worden; een vrede, die weldra in damp vergaat, en wier tegenwoordigheid geen sporen van haren weldadigen invloed heeft achtergelaten.

Treurige ondervinding! wanneer de bedrogene staatkundige droomer ontwaakt uit den roes, waarin de bedriegelijke voorstelling van weidsche plannen, van verlokkende leerstelsels hem gebragt hebben, die aan de bedwelming van toovertranken geen weerstand geboden en, door het klatergoud der kwakzalvers in het staatkundige verblind, zich heeft laten verleiden, alsof alle wijsheid van regeren alleen in deze eenw ware aan den dag gekomen; alsof de vrijheid alleen de vrucht ware van het jongste tijdgewricht, en de proefsteen der wijsheid in den staatsvorm tot heil der menschheid gevonden ware. Het is geen schamper uitval van diezer of gener aanhanger van een vàn den troon gebonsd geslacht, die zich uitlaat tegen de nieuwigheden van den dag; de verwijtingen komen uit den boezem zelven van de omwenteling; het gouden kalf der revolutionaire regeringen, rondhetwelk staatkundige dweepers, aan de hand geleid door listige geldzoekers, afgodisch hebben gedanst, en waaraan zij hebben geoffard, dat gouden kalf, de afgod eener woelzieke partij, is onmagtig geworden door de roedestrekkingen zelve der omwenteling. Wien klinken de woorden des Heeren Lafitte niet beslendig in het oor? Wie hoorde niet met verbazing 's mans berouw, over het deel dat hij genomen heeft aan het bewerken der Julij-revolutie? Had men niet eerder moeten verwachten, dat, mogten al zijne bijzondere berekeningen gefaald hebben, de heiligheid en de zuiverheid der zake in hem steeds een eerste en krachtvolle verdediger zoude gevonden hebben? Maar de blinddoek, waarmede hij zich-zelven had laten blinden, na anderen zelf geblinddoekt te hebben, is hem eindelijk afgevallen; en wat ontdekt hij nu rondom zich? de reden, de voorname reden, waarom de Julij-revolutie gemaakt was, het buitensporig opgedreven budget, werd nu zelfs nog overschrijd; de verligting van belastingen was een hersenschim geworden! — Wij teekenen dergelijke verklaringen op, omdat zij van hooge waarde zijn voor den opmerker; zij zijn als 't ware de thermometer, om er den warmtegraad der politieke gevoelens naar te bepalen; en hoe warmer die gevoelens zijn, soms tot in het overdrevene, zoo veel te eer is er hoop, dat men tot het meer gematigde zal terugkeeren. De staatkundige bevanging is meermalen geboortig uit een te groot geloof aan het onfeilbare der theorieën, uit eene geheele miskenning van proefondervindelijke lessen, uit een te onbepaald vertrouwen op staatkundige nieuwlichterij, die zoo gaarne anderen wegsleepen, om door de menigte te verkrijgen de realisatie hunner droomerijen, het koste wat het wille. Deze ongelukkigen, doof voor de stem der rede, waar het de uitvoering geldt van geliefkoosde plannen, worden van dweepers misleiders, van misleiders dikwerf misdadigers; en, als zij alles hebben in rep en roer gebragt, moeten zij met beschaming en berouw erkennen, dat al hun werk te vergeefs, hun streven naar algemeen geluk onvruchtbaar, ja ijdel geweest is! De Voorzienigheid deelt soms gedachte lessen mede aan het menschdom; mogt het, op den weg der beschaving en der zedelijke volmaking, en dus op dien tot maatschappelijk geluk en algemeen welzijn bedachtzaam voorttredende, die lessen niet onopgemerkt laten en hare leeringen en wenken zich ten nutte maken.

In de *Utrechtsche Courant* van heden leest men het volgend overzigt van de feesten, die aldaar in de vorige week, ter gelegenheid van het tweede Eeuwfeest der Akademie, plaats gehad hebben.

» Wanneer men het geheel der feestvieringen, waarvan wij in verscheidene nommers van ons dagblad meer of min uitvoerig verslag hebben gegeven, overziet, dan kan men zeggen, dat dezelve zoodanig waren ingerigt, dat het grootste gedeelte der bevolking daarvan zoo veel mogelijk heeft genot gehad. Hiertoe werkte bijzonder mede, dat de voornaamste plegtigheden voorafgegaan en gevolgd waren door statelijke optogten, welke door een groot aantal aanschouwers konden worden gezien, zoo als die van het Stadhuis naar de Domkerk, welke eenige der meest bevolkte straten doorging, en door deftigheid gekenmerkt was, daar de provinciale en stedelijke regering, de Curatoren en Hoogleeraren in costuum, de Studenten in gelijkvormige kleeding, regelmatig ingedeeld en in goede orde gerangschikt, dezen optogt uitmaakten. Ieder der faculteiten was vooraf gegaan door hare banier, terwijl die der Hoogeschool voor de Curatoren gedragen werd. Even zoo was de optogt der gepromoveerden met de kap, vergezeld van den geheelen Akademischen senaat. Vrijer doch tevens in de beste orde was de optogt der studenten, toen zij dien van Prins *Maurits*, na den slag van Nieuwpoort, voorstelden.

» Indien de twee eerste optogten zich door statigheid onderscheiden, zoo deed het deze laatste, door bijzonderen luister en door de verscheidenheid van de kleederdragt der zestiende eeuw.

» De bijwoning van de redevoering en van de promotie was beperkt door de schoon ruime, echter voor eene zoo groote vereeniging nog niet genoegzame, Domkerk. Daarin echter werd aan al degenen, die tot deze plegtigheid behoorden uitgenoodigd te worden, zeer ordelijk en zonder drang hunne plaats aangewezen, waartoe de beleefde dienstvaardigheid der Studenten-ceremoniemeesters zeer veel bijdroeg.

» 's Avonds gaf de illuminatie een algemeen genoegen, daar alle ingezetenen als om strijd wedijverden, om door smaakvolle verscheidenheid daaraan de meest heraldige zamenstelling te geven; ook hadden de geringere buurten hadden zich beijverd om hierin mede te werken, terwijl vereenigingen waren gevormd, die geheele straten, grachten en pleinen op eene gelijkvormige wijze verlichtten.

» De volksvermakelijkheden, deels door de Studenten gegeven, verspreidden wijden grooten drang aan eene talrijke menigte, welke naar het groote eeresaitveld werd gelokt, en eene algemeene vrolijkheid verwekten, door de afwisseling van vertooningen, welke den geheelen dag voortduurden. Van stadswege werden dezelven Vrijdags herhaald, en met eenige volksspelen vereenigd; zoo was ook die dag door den grooten toevloed van aanschouwers geheel van de vreugde vergezeld. Eene kleine illuminatie deed de aanschouwers tot laat in den avond in dit veld vergenoegen, waarin ook bovendien nog verscheiden tenten met ververschingen geplaatst waren. Een ander gedeelte der bevolking werd in de zaal van den Schouwburg en het daarmede vereenigde lokaal onthaald.

» Dan ook de scholen werden niet vergeten: er werd aan dezelve toegang, om de Domkerk, zoodanig als die bij de Akademische plegtigheden was gegierd, schoolsgewijze met hunne meesters te bezigtigen. Genoegelijk was het, een aantal van bijna drie duizend kinderen der scholen, de Domkerk te zien doorwandelen, terwijl hun daarna een lekker onthaal wachtte, hetwelk op kosten der stad in al die scholen, die het aanbod hadden aangenomen, gegeven werd. De oude mannen en vrouwen van de diaconie hesplten denen belangwekkenden optogt, hetwelk een zonderling contrast vormde met de twee uiterste tijdperken des levens opleverde, welke beiden evenzeer in de algemeene vreugde deelden.

» Diakonen der hervormde gemeente zorgden hier voor de goede orde en er werd door hen ook gelegenheid gegeven om de kaart te bezigtigen voor den geringen intredepenning van tien cents voor hunne armen, welke, zoo talrijk waren de aanschouwers, ruim zeven honderd guldens opbragt. Alda gaven hier ook diakenen de blijken van hunne bezordheid voor behoeftigen.

» Zoodanig heeft dan deze feestviering zich over alle standen der maatschappij verspreid en hierin was dan ook de reden gelegen van dat algemeen gevoel van orde, welke zich ook bij de mindere klassen der bevolking deed opmerken.

» Zoo wij wel onderrigt zijn, is er veel van hetgene wij hierboven hebben vermeld, maar dan ook bijzonder de ijver der scholen, toe te schrijven aan de herinneringen, welke door wijlen den heer *Jacobus Scheltema* uit vroegere feestvieringen, bij soortgelijke gelegenheid waren verzameld, en welke hij tot een geheel had gebragt, om daaruit, op grond van vroegere ondervinding, het raadzame van het minder aanbevelingswaardige te onderscheiden; — deze zoo zeer door naauwkeurige nasporingen uitmuntende man had met bijzondere zorg alles wat tot eene goede inrigting der aanstaande feestviering zijns erachtens behoorde, bijeenverzameld en geranschikt; en als een geschenk aan de met de feestviering in verband staande autoriteiten aangeboden. De heer *Scheltema* had daarbij gebruik gemaakt van de belangrijke aanteekeningen betrekkelijk de feestviering van 1736 door den heer Mr. *J. P. van Mansvelt*, toen Oud-Burgemeester der stad Utrecht, aan wien, benevens aan den Heer Oud-Burgemeester *van Soestdijk*, en vier leden van den raad der stad Utrech, met name de heeren *C. van Cleeff*, *J. J. van Mansvelt*, *C. Burman* en *J. van Ochten*, toen meer bijzonder de leiding van het feest was aanbevolen, en onder wiens afstammeling, de heer *G. J. van Mansvelt*, die aanteekeningen berusten. Dan, de waardige man kon zelf geen getuige zijn van de feestviering, in welke hij een zeer levendig belang stelde; tot in zijn laatste ziekte waren zijne gedachten daarmede gedurig bezig, doch zijn werk heeft echter nog na zijnen dood vruchten gedragen, en dus mag men hem een deel toekennen aan het genoegen hetgene hij andere voorbereide doch zelf niet mogt genieten."

STAAT VAN CALIFORNIE.

In de reis rondom de wereld van den Kapitein *Duhault-Cilly*, in dit jaar uitgegeven, wordt een overzigt gevonden van den staat van het nog weinig bekende Californie, waaruit wij het volgende ontleenen:

Dit land, tegen welks gebergte de winden van den oceaan afstuiten, waardoor de kusten der Purperzee zoo ongezond worden gemaakt, strekte den Indianen tot toevlugtsoord, toen zij voor *Cortez* of deszelfs opvolgers al verder en verder de wijk moesten nemen. Daar hadden zij het zwaard der Spanjaarden niet te duchten, maar werden er bezocht door die ondernemende missionarissen, die met zoogenoemde *presidios* of missiën zich over geheel Spaansch-Amerika hebben uitgebreid, en wien het alleen gelukt is, die nomadische stammen, welke overal elders, maar alleen daar niet uitgedelgd werden waar zij zich vestigden, aan een vast verblijf en huiselijke levenswijs te gewennen; die nog heden ten dage in staat zijn, de aan hunne wetten onderworpene volksstammen alleen door het zedelijk overwigt, zonder eenig ander hulpmiddel, te besturen en te weêrhouden van tot hunnen wilde omzwervende levenswijs terug te keeren. Californie wordt in Opper- en Beneden- of in Nieuw- en Oud-Californie verdeeld. Beneden-Californie bevat het gedeelte des lands dat het Schier-eiland vormt. De eerste vestiging van de presidentschappen of missien aldaar dagteekent van omtrent 120 jaren geleden; het waren de Dominikanen die zich het eerst er neerzetteden en die er nog de hoofden zijn. Ofschoon vroeger aan eenige meerdere beschaving gekomen dan Opper-Californie, en ofschoon in het bezit van goud- en zilvermijnen en van andere producten van groote waarde, heeft het nogtans den graad van voorspoed van het laatstgenoemde niet bereikt, en zulks uit hoofde de grond er onvruchtbaarder en ongeschikter voor bebouwing is. Op de kust, door de Purperzee bespoeld, vangt men schilpadden, wier schilden van waarde zijn, en oesters in wier schelpen paarlen gevonden worden; de laatste vindt men er overvloedig, dikwijls zeer groot, meestal van den vorm eener peer; ongelukkig zijn deze paarlen echter van geen zeer zuiveren glans. In Beneden-Californie worden geen vrije Indianen meer gevonden en het getal van degenen die aan de missionnarissen, aan het gouvernement of zelfs aan particulieren behooren is niet groot en neemt nog dagelijks af. De reden hiervan is welligt te vinden in den onwil van het Mexicaansch gouvernement, 't welk, der missionnarissen den eigendom der presidentschappen betwistende, hen slechts als pachters van de republiek beschouwt, en hen nog slechts daarom aan het hoofd dier inrigtingen laat, omdat de missionnarissen alleen dezelve kunnen besturen en in stand houden. Opper-Californie is de verlenging van het schiereiland en maakt deel uit van het vaste land van Noord-Amerika. De eerste missie werd daar door de Franciskanen in 1769 gevestigd; het is die van San-Diego; sedert zijn er twintig andere, overeene uitgestrektheid van 150 uren lengte en van 20 uren breedte aangelegd; dezelve zijn door 20,153 Indianen bevolkt; verder op wordt het land slechts door wilden bewoond. Ook hier is even als in Beneden-Californie de bevolking door dezelfde oorzaken afgenomen, maar daarentegen is het getal Kreolen, door *Duquèsquitte* in 1817 op 1300 geschat, in 1827 tot 3,500 gestegen. Een zonderling kontrast maakt met hetgeen men elders overal ziet, dat hier, in deze missien, de Indianen het land bebouwen en dat de Kreolen de kudden houden. In 1827 bedroeg de handel-invoer der missien 359,000 piasters, of de piaster tegen *f* 2,35 gerekend, *f* 843,650.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (28 Junij) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 56⅝; ⅞; ditto 5 pCt. 101⅞; 102; Kasbill. 248; Amortisatie-Syndik. 4½ pCt. 98; ditto 5½ pCt. 81⅝; Handelm. 174⅝, 174; Ardoins £ 85, 44⅛, 43⅞, 44½, ⅛; Passieve 43⅝, ½; Metall. 100½, ⅝; Columb. 22 11/16; Mexik. 6 pCt. 53¼; Enk. Bl. Grieken 24½.

*** Heden beviel van eenen *ZOON*, M. H. C. BANCK, geliefde Echtgenoote van

C. J. VAN BERGEN,

Zalt-Bommel, den 22. Junij 1836. *Officier van Gezondheid, 2e Klasse.*

*** Op heden overleed alhier in den ouderdom van 76 jaren, na een langzaam verval van krachten, CHRISTIAAN VAN LOMMEL, Assessor der Gemeente Terheiden.

Terheiden, den 21. Junij 1836.

PS. De AFFAIRE zal op denzelfden voet worden gecontinueerd.

*** De ondergetekende heeft de eer het geëerd Publiek te berigten, dat hij zijne AFFAIRE, bestaande in het VERVAARDIGEN en REPAREREN van UURWERKEN die men niet behoeft op te winden, alsmede in alle andere soorten van UURWERKEN heeft verplaatst op den Hoek van de Nieuwstraat, in het Koffijhuis *GROOT SCHEVENINGEN*; de tot heden daarin uitgeoefende AFFAIRE zal hij ook blijven continueren. Hij recommandeert zich in ieders gunst en belooft in beide vakken de promptste bediening.

Breda, J. J. MERTENS.
den 24. Junij 1836.

*** **30** TIMMERLIEDEN, goed met Bijl en Dissef kunnende werken, à *f* 1,50 per dag, vervoegen zich zoo spoedig mogelijk bij Jn. VAN DER MADE Dz. te Klundert.

JOHANNES HENDRIK VAN DEN HAM, openbaar Notaris, residerende te Boxtel, hoofdplaats van het kanton, arrondissement 's Hertogenbosch, provincie Noord-Braband, als daartoe benoemd door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te 's Hertogenbosch, bij derzelver gewijsde in dato 5 Mei 1836, op de expeditie behoorlijk geregistreerd, zal, voor de Erfgenamen van wijlen den Heer D. A. BRIEGER, publiek Verkoopen:

Een groot welgeconserveerd en goed betimmerd HEEREN-HUIS met Erve, Openplaats, Moes- en Bloemtuin, omringd met Hagen en Grachten, beplant met vele exquise Vruchtboomen en andere Bloem- en Heestergewassen; mitsgaders KOETSHUIS en STALLING, staande en gelegen te Boxtel, aan den Straatweg van 's Hertogenbosch op Eindhoven, groot te zamen 43 roeden, 30 ellen, in het kadaster bekend sectie K, n°s. 10 en 11.

Dit Huis voorzien van twee groote Voorkamers, groote Zaal, vier Bovenkamers, alle met behangen, geplafonneerd en voorzien van Stookplaatsen en Kasten, Dienstbodenkamers, voorts groote Keukens, voorzien van Fonteinzerk en Pomp, een groote en welingerigte drooge Kelder, Privaat, Turf- en groote Droogzolder, en verdere commoditeiten; belend voor den Straatweg, de eene zijde den Heer *G. J. Buddemeijer*, de andere zijde den Wel-Edelen Heer *G. Bogaers*, en achter een Weg.

Laatste Huurder Zijne Hoogheid de Hertog *van Saxen-Weimar*.

Te aanvaarden bij de definitieve toewijzing.

Deze Verkooping zal geschieden ten overstaan van den Heer Vrederegter van het kanton, provisioneel, op Dingsdag den 28sten Junij 1836, en definitief, op Dingsdag den 19den Julij daaraan volgende, beide des namiddags om vier ure, ten huize van herberge van JOHANNES JOSEPHUS OFFERMANS, in *het Fortuin*, te Boxtel.

Nadere onderrigting ten kantore van voornoemden Notaris en bij den Heer TEYLINGEN THIELEN, Ontvanger der Registratie te St. Oedenrode.

*** Ten dienste van LETTERBEOEFENAARS en LIEFHEBBERS der SCHAPPEN wordt, bij den Boekhandelaar F. P. STERK, te Breda, uitgegeven: Een MAANDELIJKS bij *twee vellen* uitkomend BOEKENVERSLAG, in hetwelk, zonder eenige Recensie, de inhoud en de strekking van uitkomende Boeken, op eene wel eenvoudige wijze, maar met de meest mogelijke naauwkeurigheid worden opgegeven, bijzonder geschikt tot het verkrijgen van Boekenkennis.

De vier eerste vellen met 1 Mei en 1 Junij uitgegeven, waarin van 19 Boekwerken te zamen, uit 25 deelen bestaande en ruim 6000 bladzijden druks uitmakende, zoodanig verslag gegeven wordt, zijn, met een berigt, alom verkrijgbaar.

De prijs van dit Boekenverslag van 1° Mei tot December 1836, is . . . . . *f* 2,40

Door aankoop is bovengenoemde Uitgaaf geworden van de onderstaande Werken, welke voor de daarbij gestelde prijzen (voor zoverre die voorhanden zijn) zullen afgeleverd worden:

1. TIJDSCHRIFT ter bevordering der Physiologische Geneeskunde, 5 deelen, in plaats van *f* 19,90 voor *f* 12,—
2. BROUSSAIS ZIEKTE-KUNDE. 2 deelen . . . . . » 8,—
3. VERLOSKUNDIGE TAFEL, door J. H. van Oemar . . . » 1,—
4. GINTRAK SYNOPTIKE TAFEL . . . . . » 0,75.
5. FORDYCE TAFEL DER ZIEKTE-GESCHIEDENIS . . . » 0,05.
6. STIPRIAAN LUISCIUS, Verloog om de Kindersiekte aanmerkelijk te verminderen . . . . . » 0,35.

Nog weinige Exemplaren zijn bij hem voorhanden van de volgende Bloemkundige Werkjes:

1. BLOEMKUNDIGE BESCHRIJVING van meer dan 500 Gewassen, door de wijze van Kweeking enz. Benevens eene Verhandeling van de Trekbak ter vervanging der Warme Kas . . . *f* 1,20.

Dit werkje kan als vervolg op het Bloemkundige Woordenboek worden beschouwd.

2. KLEEMAN. Grondig Onderwijs in het kweeken der Bolgewassen met het geslachtstelsel van Linnéus . . . *f* 1,—
3. DE KUZENTEELT in haren geheelen omvang . . . » 0,80.
4. TWEE NAAMLIJSTEN van zigtbaar BLOEIJENDE PLANTEN in de omstreken van Breda, te zamen . . . . . *f* 0,80.

De bestelde Expl. der 2de Aflevering van Mr. J. H. HOEUFFT, BREDAASCH-TAALEIGEN zijn met 1 Junij verzonden. Verder zal genoemde Boekhandelaar binnen eenige dagen verzenden de 4 en 5de Afl. van DUMERILS NATUURKUNDE.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.